

**Ivsti Baronii Veteracastrensis SS. Th. Et I. V. D.
III[ustrissi]mo Arch[iepisco]po Moguntino à Consilijs.
Epistolarvm Sacrarvm Ad Pontificem Max. Et Amplissimos
Cardinales &c. Libri VI**

Baronius, Justus

Mogvntiae, 1605

Epistola VI. III[ustrissi]mo Ac Rev[erendissi]mo D. Octavio Parauicino S. R.
E. Cardinali Ivstvs Baronivs Veteracastrensis S.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70614)

fraude & æterno exitio. Inprimisque tu æ-
terne Deus, ^x *pater luminum & intelligen-* *in Iaco. 3. 17.*
 tiæ concute hominum istorum corda, vt
 videant quàm longè peregrinentur à te,
 quamque furiosè diruant ouile tuum. Fac
 quærant causas secessionis suæ, an satis iustè
 infectentur domum tuam, & dum quærūt,
 inueniant veritatem in sanctis tuis & se-
 quantur: fac videant errorem & emendent
 impietatem, ament quos oderunt, laudent
 quos condemnarunt, sequantur quos ex-
 horruerunt, & salui fiant qui perierant.

FINIS
 ORATIONIS.

EPISTOLA VI.

ILL^{mo} AC REV^{mo} D. OCTAVIO PA-
 raucino S. R. E. Cardi-
 nali

IUSTVS BARONIVS VETERA-
castrensis S.

QVAM miseræ sint vices rerum huma-
 narum, **AMPLISSIME CARDINALIS,**
 quàmque variè multi in hoc vasto mundi
 pelago vel bellorum fluctibus iactentur,
 vel errorum & hæreseon procellis à saluta-
 ri fidei portu, ad inhospita saxa & scopulos
 æternæ damnationis allidantur, plus satis,
F   proh

proh dolor, misera hæc Germania nostra septuaginta nunc & amplius annorum suffragio demonstrat: Egoque minimus inter multos, non planè istius calamitatis expers. Sed quanta Dei in reuocandis multis ab erroribus & æterna pernicie benignitas sit: quanta item Ecclesiæ Catholicæ, quæ Christi ^a corpus & ^b sponsa est, in recipiendis tractandisque talibus lenitas & mansuetudo, meo iterum exemplo luculentissimè patet. Annos enim complures *iactatus curru inani- nium questionum*, ut loquitur author ^c Hypognosticôn, lapsusque *in fluctus vane contentionis & hereseos*, velut nauis *deserta gubernaculo, per diuersa & incognita littora opinionum volutus*, metuens tandem *naufragij*, reuertens, & *in portu fidei Catholica*, ubi me nulla posset *fluctuosa curiositatis, vel impietatis tempestas turbare vel mergere*, anchoram meam figere cupiens, ecce Apostolicæ sedis arcem adeo, flensque cogitata mea propono. Hic non secus atque olim *Aenea socijs Dido*:

^a Ephes. 1.

23.

^b Ephes. 5.

23. 24.

2. Cor. 11. 2.

Apoc. 19 7.

^c Tom. 7.

August.

^d Virgil. x.

Aeneid.

^d Soluite, inquit, corde metum Teucris, secludite curas,
 Seu vos Hesperiam magnam, Saturniaq;
 arua,
 Sine Erycis fines, regemq; optatis Acesten,
 Auxilio tutos dimittam, opibusq; iuuabo.
 Vultis & his meum pariter considerare regnis?
 Urbem

*Urbe[m] quam statuo vestra est, subducite
naues.*

Ita sanè mihi ad vnica[s] literas tota quasi
Apostolica aula in occursum venit, meque
complexa vlnis caritatis, noster inquit eris,
abijce curas, tabentes sale artus in littore
nostro pone: nauiculas tuas subducito:
quacunque in re tibi vsui esse poterimus, a-
pertos inuenies thesauros misericordiæ no-
stræ: fouebimus te auxilio, defendem⁹ præ-
sidio.

Ad quæ omnia ego meritò hic iam in el-
logia erumpere debebam **CARDINALIS**
ILLVSTRISSIME, & celsis laudibus extollere
tam insignem humanitatem & beneficiam
vestram. Sed quæ tanta potest esse, præ-
sertim penes me balbum, dicendi facultas,
quæ non ad tam vastum laudum campum
exhorrescat, & exarescat? Pontifex Opt^{us}.

& Sanctiss^{us}. tanquam alter paterfamiliâs,
e videns à longè redire filium famelicum, ^f si-

liquis porcorum ferè cōfectum, ^g misericordia

commotus accurrens ruit in collum meum, ^h &

osculatus me, proferri iubet stolam, qua in-

duar, & calceamenta, quibus muniar: quia

filius, inquit, meus mortuus erat, ⁱ & renixit,
perierat ^j & inuentus est. Non minus dome-

stici eius **Cardinales Illustrissimi** plausu re-
plentur & gaudio, accurrunt, spectant, læ-
tantur, salutant, ^k *maiusq; gaudium est super*

e Luc. 15. 20

f Luc. 15. 16.

g Luc. 15. 20

h seq.

i Luc. 15. 7.

uno peccatore resipiscente, quam super nonaginta novem iustis, qui semper cum patre manentes, pœnitentia non indiguerunt. Hęc tantam tamque excellentem erga me pietatem, humanitatemque nondum quidem coram, sed literis tamen abundè testatam, quibus ego verbis prædicabo? quibus laudibus efferam? lachrymæ admirantes, singultus approbantes exoriuntur pectori meo nec quicquam possum, nisi, *veni, vide, mirare, gratulare*. S. ANTONIVS, cùm ad eum scriberet *Constantinus Magnus*, humilitatis admiratione abreptus, *Ecce, inquit, etiam reges & principes terra ad nos scribunt*. Quantò magis ego miserrimus peccator, vix è fuga domum rediens, & ne comparandus quidem ANTONIO, viro sanctitate & miraculis clarissimo, tanta beatitudine affectus, exclamare debeo: *Ecce etiam summi Ecclesiarum Præsules, Pastor summus oculis dominici, Illustrissimi eius Cardinales, viri omni virtutum genere instructissimi ac Sanctissimi, ad me miserum scribunt, ad me accurrunt, me complectuntur, me in manibus gerunt, instruunt, ad beneficiorum suorum messem inuitant. Cicerone hic aliquo laudatore opus est, nostra nimis frigent. Et fortè non par sit ipse*

*à Luc. lib. 7.
circa 1115.*

————— ¹ *Romani maximus auctor,
Tullius eloquij.*

Vos

Vos verò hæretici inuidentes, audete iam amplius exprobrare *Roma* fastum: Ecce fastuosa non est, humilima est, benignissima est. Elati non scribunt ad humiles, etsi fortè benefaciunt humilibus. Tu verò rumpere liuoriners, dispergere, confundere, disce pietatem habitare *Roma*, non elationem. Triumphet anima mea in Deo, qui tam benè mihi vult, qui auertit cæcitatem meam, tamque liberali spe exilium meum consolatur. Iam quas Pontifici Maximo, totique sedi Apostolicæ pro commemoratis beneficijs gratias debeo, vellem quidem, sed non possum exsoluere dignas. Tuam *Illustr. Parauicine* in mea causa tuenda præclarè nauatam operam tacitus nullo modo præterire possum. Pro egregia enim animi tui erga *Germaniam* nostram voluntate, non secus ac quatuor illi baiuli paralytici, ^{quicum non possent appropinquare Domino & Marc. 23.} præ turba, nudauerunt tectum adium, funibusq; demissis grabbatum ante oculos eius stauerunt. Ita tu occupatissimo Pontifici & turba negotiorum quasi presso grabbatum litterarum mearum tanquam per medios parietes insinuasti & commendasti, vtque tam citò & benignè responderet, indefesso tuo studio effecisti. Hoc tantum beneficium, cum velim, nec possum satis dignè celebrare, partes meas commendo tibi omni-

l. Ephes. 2.

f.

m. Matt. 5. 7

n. Matth. 10.

f. l.

potentissime Deus, qui *dines gratia & benedictione, m. Beati, inquis, misericordes, quoniam misericordiam consequentur: Et n. qui receperit iustum in nomine iusti, mercedem iusti accipiet.* Heidelb. Calend. Martij. M. DCI.

EPISTOLA VII.

SANCTISSIMO IN CHRISTO

Patri & D. N. CLEMENTI VIII. Pontifici Maximo

IUSTVS BARONIVS VETERACASTRENSIS.

BEATA verò tempora nostra, PATER SANCT^{me} quæ te tantum Ecclesiæ præfulem genuere! Beatum me, qui talem, post CHRISTVM, animæ meæ pastorem inuenis: tam vigilem, vt balatus redeuntis ex eremo ouiculæ non obaudiat: tam fidum, vt pulsantem ad fores Ecclesiæ non repellat: tam humilem, vt voce etiam & alloquio dignetur. ô quis sacrum illud *Apostolicum* tuum satis digno encomio prædicabit? præsens ætas mirabitur affectus humanitatem: posteritas prædicabit veritatis sinceritatem: secula omnia obstupescunt religionis sanctimoniam. Ita enim clementer reducem excipis, PATER, ita sincerè tyronem imbuis: ita religiosè tractas & inuitas exulem, vt & miris modis incomparabilem nominis tui famam